

කුණාප කොටස් විවිධ ඇසින් දකිමින්.....

මා සුදානම් වන්නේ මගේ වර්තමාන සුදුසු යැයි කියා මා තීරණය කල නවීකරණ භාවිතාවට යි. ඒ භාවිතාව කිරීමට පෙර මා විසින් රැස් කරගත යුතු දහම් කරුණු බොහෝ ඇති බව මට දැනෙන්නට පටන් ගත්තා. ලොකු භාමුදුරුවන් මට හඳුන්වා දුන් දන්කන්දේ ධම්මරතන භාමුදුරුවන්ගේ පොත් සහ උන් වහන්සේගේ දේශනා ඇතුළත් සංයුක්ත තැටි නිසා මට ඒ දහම් කරුණු ඉතා සරල ලෙස වටහා ගත හැකි වුණා.

රූපස්කන්ධය පිළිබඳ ව දහම් දැනුම ලබාගත් මා ශරීරයේ පිළිකුල වටහාගත්තා. ඉන් පසු ධාතු වශයෙන් ද මේ පිළිකුල් කොටස් වටහාගැනීමට උන් වහන්සේ පිහිට කොටගත්තා.

උන් වහන්සේ මෙසේ වදාළා. "ශරීරය පිළිකුල් වශයෙන් දැක්කාට පසු මේ පිළිකුල් කොටස් ධාතු වශයෙන් හැචන හැචන විමර්ශනය කරන්නට ඕනෑ. කෙනෙකුට පිළිකුල තුළින් සමහර විට ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත නොවුව හොත් දොම්නස් පටිඝය ඇති වන්නටත් පුළුවන්. එහෙම ඇති වුණොත් ඒක හැරී කරගැනීම සඳහාත් ඒ දෙතිස් කුණාප කොටස් ධාතු වශයෙන් හැචන සම්මර්ශනය කරලා බලන්නට ඕනෑ තමාගේ ශරීරයේ නියම තත්ත්වය තේරුම් ගැනීමට "කෙස් ගත්තොත් එහෙම, සත්‍ය වශයෙන් ම කෙස් කියලා දෙයක් නැහැ. කෙස් ගසක් අපි පිවිවුවොත් එහෙම මහා දුගඳක් හමුවනවා. ඒක වෙන ම දෙයක්. ඒ පුච්චු කෙස් ගස් කුඩු කළොත් ඒකේ තිබෙනවා පට්ඨ ධාතු රාශියක්. කෙස් කියලා දෙයක් සත්‍ය වශයෙන් ම නැහැ. මේ කෙස් ගහට කෙස් ගස කියලා හිතෙන්නේ අපේ සිතින්. වය අපේ සිතේ තියන සංඥාවක්. කෙස් ගස පට්ඨ ධාතු කොටසක් කියලා අපි හිතනවා. ඒකත් අපේ හිතේ තියන සංඥාවක්.

කෙස් ගස දන්නේ නැහැ අපි කෙස්වලට කෙස් කියලා කියනවා කියලා. කෙස් ගස දන්නේ නැහැ කෙස් ගස පිහිටලා තියෙන්නේ හිස මත කියලා. හිසේ තියෙන සම දන්නේ නැහැ සම මත මේ කෙස් ගස පිහිටලා තිබෙන බව. එකිනෙකක් දන්නේ නැති ව ඒවා පවතින්නේ. ඒවාට

දැනගන්න හැකිකමකුත් නැහැ. අපි හිතමු කොණ්ඩය කපන තැනක තමන්ගේ කෙස් කපලා පැත්තකට පැත්තකට දානව කියලා. ඒ කපපු කෙස් ඊක දිනා බලලා මේ මගේ කෙස් කියලා ඒවාට ආශා කරන්නේ නැහැ. ඒවා පිළිකුල් කොටස් වශයෙන් විසි කරනවා. ශරීරයේ තිබෙන විට පමණක් ඒ කෙස් මගේ. ඒවාට ආශා කරනවා. මෙතන තියෙන මෝඩකම තේරුම් ගන්න.

"එතකොට මේවා 'මම' 'මගේ' කියන එක තමන්ගේ හිතේ තියෙන හැඟීමක් පමණක් බව තේරුම් ගත යුතුයි. කෙස් ගස්වල 'මම' කියන එකක් වත් 'මගේ' කියන එකක් වත් නැහැ. කෙස් පාඩුවේ ඔහේ තියෙනවා. කෙස් ගසට කතා කළ හැකි නම් නැත් නම් සිතා සිය හැකි නම් කෙස් ගස සමච්චලයෙන් යුතුව උපහාසාත්මක ව සිතා සේවි. නැත් නම් කතා කරයි. අපේ මේ මෝඩ මිනිස්සු කෙස් ගස්වලට මම මගේ කියලා මේකට කරන දේවල්. මේක සකසන්න සරසන්න කරන දේවල් කියලා! මේ විදියට කරුණු අවබෝධ වීම තුළින් අපේ තියෙන මෝඩකම අප තේරුම් ගන්නට ඕනෑ.

"මේ කෙස් ගස්වල ස්වරූපය මොකක් ද? ඒවා අනිත්‍ය යි. නිත්‍ය නො වෙයි. මේ කෙස් ගස් අපට අනන්තවත් දුක් ලබා දෙනවා. කෙස් ගස් තියෙන අයට කොච්චර දුක් ලැබෙනවා ද? කෙස් සකසන්න,පිරන්න,සරසන්න, කරන්නට සිදු වන දේ ඔක්කොම දුක යි. සැප නො වෙයි. ඒ වගේම මේ කෙස් තමා හෝ තමාට අයත් දෙයක් නොවෙයි. අනාත්ම යි. මේ කෙස් ගැන ඒ ආකාරයෙන් මේවා අනිත්‍ය යි. මේවා දුක්. මේවා අනාත්ම යි කියලා අවබෝධයක් ඇති කරගන්නට ඕනෑ. අවබෝධයක් ඇති කරගැනීමයි ඉතා අවශ්‍ය. අනිත්‍ය යි, අනිත්‍ය යි කියලා හිතන එක නො වෙයි. දුකක් දුකක් කියලා හිතන එක නො වෙයි. අනාත්ම යි, අනාත්ම යි කියලා හිතන එක නො වෙයි. තමන්ම අවබෝධ කර ගන්නට ඕනෑ මේවා අනිත්‍ය යි. මේවා දුක්, මේවා අනාත්ම යි, කෙස් ගස් කියලා දෙයක් නැහැ. මේකේ තිබෙන්නේ ධාතු කොටස් හතරක් පමණ යි ආදී වශයෙන්, ඒවායේ පාඩුවේ ඒවා ඔහේ පැත්තක තිබෙන දේවල්. අපේ තිබෙන මෝඩකමට අපි මේවා සිතින් අල්ලාගන්නවා. මම, මගේ කියලා හිතනවා. හරියට පැත්තක

තිශෙන වැලක් කොහේ හෝ තියෙන ගහක එතෙතවා වගේ පැත්තක තියෙන සිත කොහේ වත් තියෙන රූප කොටසක් අල්ලාගෙන පැටලෙනවා ආදී වශයෙන්.

"මේ විදියට ලොම් ගැනත් සිතනවා. නිය ගැනත් සිතනවා. දුන් ආදී සෙසු කොටස් ගැනත් සිතනවා. මේ කෙස්, ලොම්, නිය, දුන් ආදියේ තියෙන මූල ධාතු හතර ම තමන්ට තේරුම් ගන්නට බැරි නම්, තේරෙන්නේ පට්ඨ ධාතු කොටස් පමණක් නම් මේවා පට්ඨ ධාතු කොටසක් කියා පමණක් තේරුම් ගත්තත් ඇති.

"ඊලඟට සම ගැන හිතනවා. සමේ තිබෙන මූල ධාතු හතර ම තමන්ට තේරුම් ගන්න පුළුවන්. හමේ තිබෙනවා රස්නයක්, සිසිලසක්, ඒ එහි තිබෙන තේපේ ධාතුව, හමේ තියෙනවා තෙතමනයක්. චේළී ගිය සමකුයි, නොචේළීණු සමකුයි ගත්තහම තමන්ට තේරෙනවා සමේ තෙතමනයක් තිබෙනවා කියලා. ඒක තමයි එහි තිබෙන ආපේ ධාතුව. හැකිළී ගිය සමකුයි, පිම්බුණු සමකුයි අතර වෙනසක් තිබෙනවා. ඒ පිම්බුණු ස්වරූපය තමයි සමේ ඇති වායෝ ධාතුව. සම චේළීලා, කර වෙලා පොළොවට පස් වෙලා යන්න පුළුවන්. නැත්නම් කුණු වෙලා පොළොවට පස් වෙලා යන්නට පුළුවන්. මේ පස් වන ගතිය සමේ ඇති පට්ඨ ධාතුව.

"එතකොට තමන්ට තේරුම් ගන්නට පුළුවන් වෙන්න ඕන මේ හමේ තිබෙන්නේ පට්ඨ, ආපේ, තේපේ, වායෝ කියන මූල ධාතු හතරක් බව. ඒ හැර සම කියලා දෙයක් නැහැ කියලා.

"සමේ මතුපිට පෘෂ්ඨය අර කලින් කී විදියට කාය ප්‍රසාද රූපයකින් වැනිලා තියෙනවා. ඒක උපාදාය රූපයක්. සමේ වර්ණයක් තියෙනවා. දුගඳක් තිබෙනවා. මේ දෙක ම උපාදාය රූප. පට්ඨ ආදී මූල ධාතු හතරත් මේ ධාතු නිසා හැදුණු උපාදාය රූපත් හැර සත්‍ය වශයෙන් සම කියලා දෙයක් නැති බවක් දකිනවා. දුකයි කියලා දකින්න අනාත්මයි කියලා දකින්න.

"මේ සම නිසා තමන්ට කොයි තරම් දුක් ලැබෙනවා ද කියා අවබෝධ කරගන්න. යමෙක් හම වෙනුවෙන් යම්තාක් දුරට වෙහෙසෙනවා නම් ඒ තාක් දුරට ඔහු අත්දකින්නේ දුක යි. සමහරු තමාගේ සම වෙනුවෙන් කොපමණ මුදල් වියදම් කරනවා ද කියා සිතලා බලන්න. ඒවා කරන එක දුකක් මිස සැපක් නො වෙයි.

ඒවාට මුදල් සොයන එකක් දුකක්, කොතෙක් සැරසුවත් ඒ විදියට ම පවතින්නේ නැහැ. තිබුණටත් වැඩිය සමහර විට හරක් වෙනවා. මේ හේතුවෙන් සිතට ඇති වන්නේ දුකක්.

"මේ හැර සමේ නොයෙකුත් රෝග සෑදීමෙනුත් දුක් ලැබෙනවා. සමහර විට සම කුණු වී යන රෝග සෑදෙනවා. මැසි මදුරු පීඩා, සීතල උෂ්ණය ආදී පීඩා නිසාත් ලැබෙන්නේ දුක්, ඇසිඬි වැනි රසායනිකයක් වැදුණොත් එහෙම සම විකෘති වෙලා නැති වෙලා යන්නට පුළුවනි. ගින්නෙන් පිවිවුණොත් සම පිවිවිලා, විකෘති වෙලා, විරූප වෙලා යනවා. මේ විදියට නොයෙක් ආකාරයෙන් සම නිසා දුක් විඳින්නට සිදු වන හැටි අවබෝධ කරගන්න.

"ඊට අමතරව මේ සමට මම ය මගේ ය කියා රැවටුණාට මෙතන තිබෙන්නේ හුදු ධාතු මාත්‍රයක් විනා මම මගේ කියලා ගන්නට කිසි දෙයක් මේකේ නැති බවත්, අවබෝධ කරගත යුතුයි. අපේ අතක් පයක් වැනි දෙයක් කොහේ හරි තැනක වැදුණහම ඔය උඩ තියෙන සියුම් හම ගැලවිලා යනවා. එයට කුණු හම, කුඩු හම ආදී වශයෙන් එක එක පළාත්වල ව්‍යවහාර කරනවා. ඒ හම ගැලවිලා ගියාට පස්සේ එතන තියෙන්නේ රතු පාටට හුරු දුගඳ හමන, අල්ලන්නට වත් බැරි තරම් පිළිකුල් ස්වරූපයක්. කලින් තිබුණ ප්‍රිය ස්වරූපයක් දක්වන ගතිය එහි නැහැ. දුගඳ හමනවා. මේ සමේ මතුපිට තිබෙන සියුම් ස්වරූපයට තමයි මේ ඔක්කොම රැවටෙන්නේ. මේක හොඳින් තේරුම් ගන්න. මේ මතුපිට ඇති කුඩු හමත් ධාතු මාත්‍රයක් විතර යි.

"මේ විදියට සම අනිත්‍ය, දුක්බ, අනාත්ම වශයෙන් දකිනවා. ධාතු වශයෙන් දකිනවා. සම කියලා කිව්වට සත්‍ය වශයෙන් ම සම කියලා දෙයක් නැති බව දකිනවා. මේකට මම මගේ කියලා කියනවා කියලා මේ සම දන්නේ නැහැ. අපි සමට ආශා කරනවා. ඇලුම් කරනවා. සම වෙනුවෙන් වෙහෙසනවා කියලා සම දන්නේ නැහැ. සම ඒකේ පාඩුවේ පැත්තක තියෙන රූප කොටසක් පමණ යි. සම දන්නේ නැහැ මේ ශරීරයේ මේ මේ කොටස් සම ආවරණය කරගෙන වසා සිටිනවා කියා.

"ශරීරය ඇතුළේ තිබෙන කොටස් දන්නේ නැහැ ඒ කොටස් වටේ හම විහිලා තියෙනවා කියලා. මේවා එකිනෙකට වෙන් වෙන් වූ හුදු රූප කොටස් පමණ යි. හරියට ගහක පොත්තක් වගේ. ගහ දන්නේ නැහැ ගහ වටේ පොත්ත විහිලා තිබෙනවා කියා. පොත්ත විහිලා තිබෙන්නේ ගහ වටේ කියලා. ගහේ පොත්තේ මතු පිට සියුම් සිවිය ඔය මොකක් වත් දන්නේ නැහැ. ඒ වගේ තමයි අපේ සමත් ශරීරයත්.

"මේ විදියට මස්, හහර ආදී එක එක කොටසක් අරගෙන අනිත්‍ය වශයෙන්, දුක් වශයෙන්, අනාත්ම වශයෙන්, අසුබ වශයෙන් ඒ වගේ ම කලින් කියපු විවිධ ආකාරයෙන් දකින්නට ඕනෑ.

"එතකොට තමයි මේ ශරීරයේ ඇති නියම තත්ත්වය මොකක් ද කියලා තේරෙන්නේ. පංචස්කන්ධයේ නියම තත්ත්වය තේරුම් ගන්නේ නැති ව නිවන් දකින්නට බැහැ." පූජ්‍ය දන්කන්දේ ධම්මරතන හිමි මෙසේ කුණාප කොටස් විවිධ ආකාරයෙන් දකින්නට අපට උදව් කරනවා.

උන් වහන්සේට මගේ ගෞරවපූර්වක නමස්කාරය! තාමත් මට ඇසින් දකින්නට නොලැබුණත්, ධම්මරතන භාමුදුරුවන් මා ළගින් ඉඳගෙන මට දහම් දැනුම ලබා දෙන්නා වාගේ දැනෙනවා. තව දුරටත් මම උන් වහන්සේට සවන් දෙමි.

